

Nefndasvið Alþingis
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 25. apríl 2018

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lagaákvæðum um skatta og gjöld, 423. mál

Samtök atvinnuþingsins og Samtök iðnaðarins fagna fyrirleggjandi breytingum á lögum um tekjuskatt, nr. 90/2003, með síðari breytingum, þá sérstaklega hvað varðar greinar ákvæðis um frádrátt manna frá tekjum utan atvinnurekstrar (30. gr.), en telja mikilvægt að ganga lengra í þessum efnunum.

Skattaafsláttur vegna hlutabréfakaupa var innleiddur með setningu nýsköpunarlaganna árið 2016 og var mikið framfaraskref þar sem þörf er fyrir hvatningu til að örva fjárfestingu í sprotafyrirtækjum hér á landi. Á umsagnarstigi frumvarpsins lá fyrir að ágallar væru á ákvæðum frumvarpsins varðandi skattalega hvata fyrir einstaklinga til að fjárfesta í hlutabréfum fyrirtækja á byrjunarstigum vaxtar. Með breytingunum nú er komið til móts við sum þeirra sjónarmiða sem sett voru fram árið 2016 en mikilvægt er að endurskoða þessi ákvæði frekar með heildarendurskoðun á nýsköpunarlögunum.

Þau atriði sem enn hefur ekki verið tekin afstaða til eftir setningu nýsköpunarlaganna og brýnast er að laga eru eftirfarandi:

1. **Tengdir aðilar.** Skilyrði (sbr. b-liður 6. tölul. 1.tölul. b-liðar 1.mgr. 30. gr.) um að einstaklingar sem nýta heimildina megi ekki vera tengdir félaginu sem þeir fjárfesta í sem stjórnarmenn eða vera tengdur slíkum aðilum fjölskylduböndum eru allt of ströng og úr takti við hvernig nýsköpunar- og sprotafyrirtæki eru almennt fjármöggnuð. Þetta skilyrði útilokar í reynd stóran hluta þess hóps sem almennt er hvað virkastur í fjármögnun nýsköpunarfyrirtækja á uppbyggingartíma. Einnig er erfitt að finna rök fyrir því hvers vegna æskilegt væri að hindra aðkomu fjárfesta að stjórn félagsins þar sem hlutverk þeirra er að hjálpa því að ná árangri. Engar slíkar kröfur er að finna í ESB reglugerðinni (nr. 651/2014) sem löggin byggja á, en var óljóst orðuð í eldri útgáfu reglugerðarinnar sem felld hefur verið úr gildi. Þau eru því vandfundin rök fyrir því að útiloka starfsmenn, stjórnarmenn og núverandi hluthafa frá því að nýta þessa heimild og því ætti þessi takmörkun að falla niður ef vilji stjórnvalda stendur til að gera löggin skilvirkari.

2. **Stærðarmörk fyrirtækja:** Skilyrði í lögunum um að setja stærðarmörk fyrirtækja við 25 starfsmenn og 650 millj. kr. ársveltu hafa reynst of þröng. Samtökin bentu á í umsögn sinni að fyrirtæki á stærðagráðunni 50-150 starfsmenn hafi á undanföllum árum átt í erfiðleikum með að fjármagna sig á Íslandi til að ná fótfestu á alþjóðlegum mörkuðum og hafa því mörg hver verið seld erlendum fjárfestum og sum verið flutt úr landi. Hér þyrfti því að lágmarki að útvíkka heimildina til fyrirtækja með allt að 125 starfsmenn og helst allt að 250 starfsmenn og 10 millj. evrur í ársveltu a.m.k. fyrir fyrirtæki með ákveðið hlutfall veltunnar í útflutningi.

3. **First North:** Æskilegt væri að kveða skýrt á um það að félag sem skráð er á First North teljist uppfylla skilyrði laganna, þar sem skilyrði um að félagið hafi ekki verið skráð á skipulegan verðbréfamarkað valda ákveðnum misskilningi í þessu sambandi.

4. **Starfsemi eignarhaldsfélaga:** Ákvæði um að eignarhaldsfélög séu útilokuð frá því að nýta löginn þarf að skoða nánar, því það setur m.a. hömlur á fyrirtæki sem eiga dótturfélög hér heima og erlendis. Þá ætti að skoða að opna fyrir þann möguleika að einstaklingar geti fjárfest í sérstökum fjárfestingasjóðum sem sérhæfa sig í fjárfestingum í fyrirtækjum sem uppfylla skilyrði laganna.

5. **Bakfærsla frádráttar:** Krafa í lögnum um bakfærslu frádráttarins ef einstaklingur eða fyrirtæki uppfyllir ekki lengur þau mörgu og ströngu skilyrði sem sett eru í lögnum setur einnig sérstakar takmarkanir á notagildi laganna, t.d. í tengslum við stærðartakmarkanir fyrirtækjanna, aðkomu fjárfesta að stjórn eða rekstri félagsins eða hreinlega að það myndist ný tengsl svo fjárfestar flokkist nú sem „tengdir aðilar“. Það ætti í sjálfu sér að vera jákvætt ef fyrirtækin ná að stækka hratt, en ef fjárfestar sem njóta skattvælnunar vegna hlutabréfakaupa þurfa að óttast bakfærslu á skattafrádrættinum við það fjöldi starfsmanna verður meiri en 25 starfsmenn á því ári sem hlutafjárútbóðið fer fram, er hætt við að þau fyrirtæki sem eru rétt undir þeim mörkum og stefna á hraðan vöxt sjái sér ekki fært að nýta sér ákvæðið.

5. **Kaupréttir:** Í nýsköpunarlögnum var framfaraskref tekið þegar skattlagning fer fram við sölu í stað nýtingar á kaupréttum. Skattlagning sem tekjuskattur er ekki alltaf í takt við eðli kaupréttar í sprotafyrirtækjum. Kaupréttir eru mikilvægt tæki fyrir srotafyrirtæki til að halda í gott starfsfólk þar sem svigrúm til hárra launagreiðslna er ekki mikið og til að tengja betur hagsmuni starfsfólks við velgengni fyrirtækisins. Til að bæta úr núverandi fyrirkomulagi með kauprétti þyrfti að gera tvennt: 1) Hækka þak fyrir kaupréttaráætlanir sem falla undir fjármagnstekjuskatt úr 600.000 upp í 3.000.000. Sé þetta þak hækkað er hægt að gera kauprétti til lengri tíma og hærri kaupréttaráætlanir. 2) Þegar kaupréttur er nýttur og hann fellur undir tekjuskatt kemur greiðsla tryggingargjalds strax við nýtingu á kauprétti sem helst ekki í hendur við það hvenær skattstofn myndast skv. framangreindu. Eðlilegt væri að srotafyrirtæki lendi ekki í þyngjandi kostnaði strax við nýtingu á kaupréttinum heldur sé það alltaf við sölu á bréfunum.

Til viðbótar kemur að skilgreining á hugtakinu „fyrirtæki sem á í erfiðleikum“ og túlkun á gildissviði þess hefur vafist nokkuð fyrir og þá sérstaklega sá hluti hennar sem kveður á um að fyrirtæki „þar sem meira en helmingur skráðs hlutafjár hefur glatast vegna uppsafnaðs taps“ eigi ekki lengur rétt á stuðningi skv. ríkisaðstoðarreglum, s.s. úr Tækniþróunarsjóði og nýsköpunarlögum bæði þeim eldri og nýju. Túlkunin virðist strangari hér á landi en í öðrum EES-ríkjum.

Ef horft er til þess hversu mikil og jákvæð áhrif skattalegir hvatar til hlutabréfakaupa einstaklinga gætu haft fyrir ríkissjóð, uppbyggingu fyrirtækja og þar með verðmætasköpun hér á landi er vandséður tilgangurinn með að þröngja svo mjög að þessari löggjöf sem byggir á ESB reglugerð (651/2014) sem er í raun mjög rúm og hvetjandi.

Samtökin hvetja efnahags- og viðskiptanefnd til að stuðla að enn frekari eflingu á skattalegum hvötum vegna fjárfestingar í sprotafyrirtækjum og skapa þannig hagstæðara rekstrarumhverfi fyrir nýsköpunar- og sprotafyrirtæki á Íslandi.

Virðingarfyllt,

Sigríður Mogensen,
sviðsstjóri hugverkasviðs SI

Bergþóra Halldórsdóttir,
verkefnastjóri samkeppnishæfnisviðs SA